

Forskrift om avl av hund

Fastsatt av Landbruks- og helsedepartementet (dato) med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 97 om dyrevelferd § 6, § 10, § 22, § 23, § 24 og § 25, jf. delegeringsvedtak 11. juni 2010 nr. 814, og lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 18 og § 23.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften skal bidra til at hunder har de beste genetiske forutsetningene for å oppnå god helse og velferd, og utøve naturlig atferd. Forskriften skal også fremme god velferd for hundene som brukes i avl, og for valpene deres.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder forhold som har betydning for dyrevelferden i forbindelse med avl av hund.

Kapittel 2 gjelder for dyreholdere. Kapittel 3 gjelder bare for oppdrettere etter definisjonen i § 3 bokstav e. Kapittel 4 gjelder for avlsorganisasjoner, raseklubber og veterinærer.

§ 3. Definisjoner

I denne forskriften gjelder disse definisjonene:

- a) *avl*: reproduksjon av hunder og forhold knyttet til reproduksjonen
- b) *hund*: dyr av arten *Canis familiaris*, uansett hundetype
- c) *dyreholder*: person eller virksomhet som eier eller har ansvar for hund. Person eller virksomhet som bruker andres hunder i avl, regnes også som dyreholder.
- d) *egenskaper*: sykdommer, defekter, funksjonshemminger og andre fysiologiske, mentale eller atferdsmessige trekk hos dyr
- e) *oppdretter*: dyreholder som bruker en eller flere hunder i avl, slik at det til sammen er født flere enn ett valpekull. Dersom avlen foregår ved hjelp av inseminering, regnes personen som oppdretter fra og med første valpekull.
- f) *avlsorganisasjon*: norsk forening eller annen virksomhet som organiserer hundeeiere og legger til rette for avl av hund gjennom å utvikle stamtavler, veilede oppdrettere, arrangere utstillinger eller bidra til avlsarbeid på andre måter
- g) *raseklubb*: norsk avlsorganisasjon for én hundetype eller en gruppe av hundetyper
- h) *hundetype*: kategori av hund etter for eksempel rase, raseblanding eller bruksområde.

Kapittel 2. Generelle krav til avl av hund

§ 4. Kompetanse om avl av hund

Dyreholdere som skal bruke hunder i avl, skal kjenne til

- a) egenskaper som er kjente som arvelige og belastende for hundetypen
- b) om og i hvilken grad hundene viser ytre tegn på egenskaper som nevnt i bokstav a
- c) vesentlige fakta om hunders brunstsyklus, reproduksjon, drektighet og fødsel
- d) bestemmelsene i denne forskriften.

Dyreholdere som skal bruke tisper i avl, skal ha god kunnskap om

- a) hvordan mor og valper skal tas vare på under og etter fødsel
- b) hvordan valper skal håndteres og sosialiseres.

§ 5. Forebygging av tilfeldig, uønsket eller ulovlig avl

Dyreholdere skal så langt som mulig

- a) unngå at egne hunder brukes i tilfeldig eller uønsket avl
- b) sikre at hundene ikke brukes i ulovlig avl.

Dyreholderne skal før de bruker hunder i avl

- a) utveksle med hverandre og vurdere opplysninger om hundenes alder og eventuelle egenskaper som er arvelige og belastende
- b) vurdere om det er lovlig å bruke hundene i avl etter denne forskriften.

§ 6. Merking og registrering av hunder og veterinærundersøkelse av valper

Hunder kan ikke brukes i avl uten å være merket og registrert i samsvar med annet regelverk. Hundene skal også være registrert hos en avlsorganisasjon.

Valper skal undersøkes av veterinær når de blir merket. Veterinærene skal skrive og gi dyreholderen en helseattest for hver valp.

I tillegg til å være merket og registrert i samsvar med annet regelverk, skal alle valper registreres hos en avlsorganisasjon før valpene leveres til nye dyreholdere og senest før de er 12 uker gamle. Dyreholderen skal sørge for at det for hver valp blir registrert følgende opplysninger hos avlsorganisasjonen:

- a) opplysningene som skal registreres etter annet regelverk
- b) navn og identitetsnummer til valpens far og mor
- c) helseattest.

§ 7. Forbud mot bruk av hunder med arvelige og unødvendig belastende egenskaper

Hunder skal ikke brukes i avl dersom de har arvelige egenskaper som er kjente og sannsynligvis vil påføre avkommet unødvendige belastninger. De følgende belastningene regnes alltid som unødvendige:

- a) store og kroniske smerter
- b) betydelig redusert evne til å puste, bevege seg eller utføre andre vesentlige kroppsfunksjoner.

Hunder skal ikke brukes i avl dersom de er operert for å korrigere egenskaper som nevnt i første ledd.

§ 8. Forbud mot innavl

Hunder skal ikke pares med sine hel- og halvøsken, foreldre, besteforeldre, sitt eget avkom eller avkommets avkom.

§ 9. Forbud mot bruk av tisper som ikke kan føde på naturlig måte

Tisper som ikke kan føde på naturlig måte, skal ikke brukes i avl. Tisper som har blitt forløst to ganger med keisersnitt, skal uansett ikke brukes mer i avl.

§ 10. Forbud mot bruk av hunder med ulik størrelse

Hunder skal ikke pares dersom forskjeller i størrelse mellom dem kan påføre tispas fødselsvansker.

§ 11. Aldersgrenser og hviletid

Tisper skal ikke brukes i avl når de er

- a) yngre enn 18 måneder
- b) 6 år eller eldre og ikke har hatt valpekull tidligere
- c) 9 år eller eldre.

Tisper skal

- a) ikke føde med mindre enn 12 måneders mellomrom
- b) ikke ha flere enn 4 valpekull i løpet av livet.

§ 12. Paring og inseminering

Hunder som ikke kan pare seg naturlig, skal ikke brukes i avl. Hunder skal ikke tvinges til paring.

Tisper skal ikke insemineres uten at det er nødvendig for å unngå lange reiser med hundene, eller at det er andre særlige grunner til å inseminere.

§ 13. Levemiljø for og stell av tisper og valper

Drektige, fødende og ammende tisper og valpene deres skal

- a) ha adgang til isolert eller oppvarmet oppholdsrom med mykt, tørt og rent liggeunderlag
- b) ikke holdes i stengte bur eller bur som stables oppå hverandre
- c) ha tilpasset fôr og kontinuerlig tilgang på ferskt drikkevann
- d) ha tilsyn morgen, kveld og minst hver fjerde time i løpet av dagen
- e) ikke overlates til seg selv i mer enn 8 timer i løpet av natta.

Utenom fødselen skal tisper luftes utendørs minst 3 ganger hver dag, slik at hun får gjort fra seg og får nødvendig mosjon og stimuli. Tisper skal kunne trekke seg unna valpene når hun har behov for det.

Valpene skal fra første leveuke gradvis tilvennes utendørs forhold og samvær med mennesker. Dyreholderen skal overlate den grunnleggende oppdragelsen av valpene til tisper og være skånsom når valpene sosialiseres.

§ 14. Hold av valpene sammen med mora

Valper skal holdes sammen med mora, eller ei likeverdige tisper som fungerer som mor, til de er minst 8 uker gamle.

Kapittel 3. Særlige krav til oppdrettere av hund

§ 15. Melding til Mattilsynet

Oppdrettere skal så snart som mulig melde fra til Mattilsynet om aktiviteten.

Meldingen skal inneholde

- a) oppdretterens personnavn og fødselsnummer eller virksomhetsnavn og organisasjonsnummer
- b) adressen til stedet der oppdretteren holder hundene
- c) betegnelsen på hundetypen
- d) antallet hunder som oppdretteren bruker i avl.

Oppdretterne skal så snart som mulig melde fra til Mattilsynet dersom opplysningene endres.

§ 16. Oppdretterens kompetanse

Oppdrettere skal i tillegg til kompetanse etter § 4 ha god kunnskap om

- a) prinsippene for sunn avl
- b) hundetypen
- c) avlsprogram for hundetypen etter § 21

Oppdrettere skal ha kunnskapen og ferdighetene som trengs for å sikre hunder god velferd.

§ 17. Veterinærmedisinsk undersøkelse og helseattest

Oppdrettere skal sørge for at hundene i tillegg til valpeundersøkelsen etter § 6 annet ledd blir undersøkt av veterinær før de brukes i avl for første gang. Dersom veterinæren ikke har alle nødvendige og tilgjengelige opplysninger om hundens helse fra før, skal oppdretteren sørge for at veterinæren får opplysningene før undersøkelsen.

Veterinæren skal som et minimum undersøke om hunden er klinisk frisk og om hunden viser tegn på egenskaper som er kjente som arvelige og belastende. Gentest, blodprøve og andre nærmere undersøkelser skal utføres dersom det er krav om det i avlsprogram etter § 21. Veterinæren skal gi dyreholderen en helseattest for hver hund der undersøkelsen og resultatene av undersøkelsen er beskrevet.

§ 18. Avls- og velferdsplan

Oppdrettere skal ha skriftlige avlsplaner med rutiner for hvordan de vurderer egenskaper hos hundene, og hva de ellers gjør for å oppnå sunn avl og unngå ulovlig avl. I avlsplanen skal de også beskrive levestedet for hundene og hvordan de stelles. I tillegg skal

det beskrives hvordan oppdretteren fremmer god velferd for hunder som leveres til nye dyreholdere.

§ 19. Dyreholdjournal og dokumenter

Oppdrettere skal ha eller ha tilgang til en oppdatert journal som viser alle valpekullene med opplysninger om

- a) identiteten til mor og far
- b) reproduksjonsdato og -metode
- c) fødselsdato og -metode
- d) antallet levende- og dødfødte valper
- e) dato for identitetsmerking og veterinærmedisinsk undersøkelse av valpene
- f) antallet levende valper 8 uker etter fødselen.

Dyreholdjournalen skal også inneholde opplysninger om

- a) arvelige og belastende egenskaper som veterinærer har påvist hos hundene
- b) all veterinærmedisinsk behandling av hundene.

Oppdretterne skal ta vare på helseattester og andre dokumenter med opplysninger som skal journalføres etter første ledd.

Opplysningene i dyreholdjournalen og dokumentene skal oppbevares i minst 20 år. Avls- og velferdsplanen, avlsjournalen og dokumentene skal være tilgjengelig for Mattilsynet.

§ 20. Deltakelse i avlsprogram

Oppdrettere skal delta i avlsprogram etter § 21.

Kapittel 4. Krav til avlsorganisasjoner, raseklubber og veterinærer

§ 21. Krav om avlsprogram

Avlsorganisasjoner og raseklubber skal

- a) ha eller være tilsluttet avlsprogram for hund
- b) sikre at det finnes avlsprogram for alle hunder, uansett hundetype
- c) utvikle stamtavler for alle registrerte hunder.

I avlsprogrammene skal det fastsettes krav og tiltak som er nødvendige for å sikre at deltakerne overholder denne forskriften. Det kan også fastsettes krav som utfyller eller er strengere enn forskriften. Avlsprogrammene skal inneholde konkrete bestemmelser for ulike hundetyper om

- a) hvilke arvelige egenskaper, og eventuelt hvilke former og grader av slike egenskaper, som gjør at hunder ikke kan brukes i avl
- b) hvilke genetiske, teknologiske eller andre metoder som skal brukes for å vurdere om hunder kan brukes i avl
- c) hva slags kompetanse deltakerne skal ha.

Avlsorganisasjoner og raseklubber skal kunne fastsette avlssperre og andre nærmere bestemte sanksjoner overfor deltakere som bryter kravene i avlsprogrammet.

§ 22. Krav til veterinærer

Veterinærer som undersøker arvelige egenskaper hos hunder for deltakere i avlsprogram, skal

- a) ha nødvendig kunnskap om hundetypens arvelige egenskaper
- b) kjenne til innholdet i avlsprogrammet for hundetypen
- c) vurdere forsvarlig om hunden har egenskaper som gjør at den ikke kan brukes i avl
- d) gi dyreholderen et kompetent og konkret råd om bruk av hunden i avl
- e) dokumentere og registrere resultatene av undersøkelsen og rådet slik at opplysningene er tilgjengelige for avlsorganisasjonene, raseklubbene og deltakerne i avlsprogrammet
- f) ellers bidra til at avlsprogrammet blir gjennomført som fastsatt.

§ 23. Inseminering av hunder

Det er bare veterinærer som kan ha ansvar for å

- a) ta ut sæd av hunder
- b) inseminere hunder.

Kapittel 5. Avsluttende bestemmelser

§ 24. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene i denne forskriften.

§ 25. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfeller dispensere fra denne forskriften.

§ 26. Straff

Brudd på bestemmelsene i kapittel 2 og kapittel 3 kan straffes etter dyrevelferdsloven

§ 37.

§ 27. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Denne forskriften trer i kraft (dato), unntatt § 21 første ledd bokstav b om avlsprogram for alle hundetyper, som trer i kraft (dato).